

HOT ISSUE

กรกฎาคม 2561

ปฏิรูปตำรวจ: เพื่อตอบโจทย์ประชาชน

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวนโหลดเอกสารได้ที่
<http://www.parliament.go.th/library>

ปฏิรูปตำรวจ: เพื่อตอบโจทย์ประชาชน

อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

การปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ได้รับความสนใจจากประชาชนตั้งแต่เริ่มแรกที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้าควบคุมการบริหารประเทศ ต่อมา ได้เริ่มกระบวนการปฏิรูปตำรวจ โดยมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อการศึกษาแนวทางการปฏิรูปตำรวจขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแล ควบคุม และกำกับ การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมทั้งการป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชน รักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร ทำการสืบสวนสอบสวน จัดทำสถิติคดีอาญา การทะเบียนและทะเบียนประวัติ อาชญากร ดำเนินคดีผู้ต้องหา ควบคุมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดทั้งในชุมชนและเรือนจำ ซึ่งหน้าที่เหล่านี้สามารถปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงได้โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ รวมทั้งองค์กรเอกชนที่ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำความผิด การควบคุมความประพฤติและพักการลงโทษผู้กระทำความผิด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรของรัฐที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายอย่างกว้างขวางทั้งกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา ตำรวจเป็นหน่วยแรกที่ทำหน้าที่ป้องกันความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม ควบคุมพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบน การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยหน้าที่พื้นฐานของตำรวจ คือ การป้องกันอาชญากรรม และการปราบปรามอาชญากรรม การจับกุมผู้กระทำความผิด การค้นหาบุคคลและทรัพย์สินที่สูญหาย การพิสูจน์บุคคล การแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน การควบคุมพฤติกรรมของบุคคลทั่วไป การคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของประชาชน การให้บริการประชาชน งานของตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, 2550, อ้างถึงใน อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2558, น. 2) อีกทั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีเขตอำนาจทั่วทั้งประเทศ โดยมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามลำดับ โดยผู้บังคับบัญชาในสำนักงานตำรวจแห่งชาติประกอบไปด้วย ผู้บัญชาการหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ โดยขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ในการปฏิรูปตำรวจ ประชาชนและนักวิชาการให้ความสนใจการทำงานของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งประชาชนมีความมั่นใจว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันนี้มีอำนาจมาก สามารถปฏิรูปตำรวจได้สำเร็จ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดเรื่องการปฏิรูปประเทศ ไว้อย่างชัดเจน ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ตามมาตรา 258 ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

กำหนดให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ ภารกิจ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 260 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2560 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ประกอบไปด้วยประธาน 1 คน กรรมการโดยตำแหน่ง 5 คน กรรมการฝ่ายตำรวจ 15 คน และกรรมการฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตำรวจ 15 คน รวมเป็น 36 คน ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการจากฝ่ายที่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตำรวจและผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายที่ไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจฝ่ายละเท่ากันเพิ่มเติมอีกได้ในสัดส่วนที่เท่ากันในอนาคตและให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ โดยให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนหนึ่งเป็นเลขานุการและบุคคลซึ่งเป็นหรือเคยเป็น และบุคคลซึ่งไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจ มีจำนวนฝ่ายละเท่ากันเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การทำงานของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) โดยมีพลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นประธาน ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปตำรวจในด้านต่าง ๆ ซึ่งใช้เวลาในการทำงานประมาณ 1 ปี มีการประชุมคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ซึ่งได้สรุปข้อเสนอการปฏิรูปตำรวจแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การแต่งตั้งโยกย้ายตำรวจที่เป็นธรรม ให้คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) มีหน้าที่กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และให้คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ซึ่งมีผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) เป็นประธานในการเลือกผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) การแต่งตั้งโยกย้ายเป็นไปตามกฎ ก.ตร. โดยยึดระบบคุณธรรมและความรู้ความสามารถประกอบกัน พร้อมทั้งให้มีคณะกรรมการร้องทุกข์ตำรวจ (ก.รท.) สำหรับตำรวจที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการแต่งตั้งโยกย้าย มีการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน และมีหลักประกันค่าตอบแทน

2. ด้านอำนาจหน้าที่และภารกิจตำรวจ จะต้องมีการกระจายอำนาจแบบบูรณาการให้กองบัญชาการที่มีหน้าที่ปราบปรามอาชญากรรมใน 1 ปี กองบัญชาการอื่นใน 3 ปี ให้มีคณะกรรมการอิสระเพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ (กอ.ตร.) โดยมีคณะกรรมการทั้งที่เคยเป็นและไม่เคยเป็นตำรวจทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อสาธารณะ ลดภารกิจของตำรวจที่เป็นภารกิจรอง โดยเพิ่มอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายให้ส่วนราชการอื่นภายในเวลา 3 ปี และ 5 ปี ตลอดจนเตรียมความพร้อมการบังคับใช้กฎหมายและภารกิจที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน

3. ด้านการบังคับใช้กฎหมายและการสอบสวนคดีอาญา ให้มีโครงสร้างและตำแหน่งของพนักงานสอบสวน ในระดับสถานีตำรวจ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถเลื่อนไหลได้ ไม่สามารถเปลี่ยนสายงาน เว้นแต่ระดับรองสารวัตร หัวหน้าสถานี ผู้รับผิดชอบสำนวน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายโดยให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเก็บตัวอย่างดีเอ็นเอ

โดยข้อเสนอทั้ง 3 ด้านจะเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มรวมทั้งนำลงเว็บไซต์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจเพื่อเผยแพร่ต่อประชาชน (“บุญสร้าง” ปิดจี๊อบปฏิรูปตำรวจส่งการบ้านนายกฯพฤษภาคมนี้.” 2561)

ดังนั้น พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้เสนอแผนการปฏิรูปตำรวจต่อนายกรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว ต่อมา คณะรัฐมนตรีจึงได้มีการแต่งตั้งกรรมการคณะพิเศษขึ้นเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.” โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ และในวันที่ 3 เมษายน 2561 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบการแต่งตั้งกรรมการคณะพิเศษ

คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. แบ่งเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายคณะกรรมการกฤษฎีกา

1. นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และเป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.

2. นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี

3. นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

4. นายอัชพร จารุจินดา ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

5. นายสมชาย พงษ์ธา กรรมการกฤษฎีกา

6. คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

7. นายธานีศ เกศพิทักษ์ กรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

8. นายเข้มชัย ชูติวงศ์ อัยการสูงสุด

ฝ่ายกรรมการอื่น

1. พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

2. นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

3. นายคำณูน สิริธิตสมาน กรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

4. นายอุดม รัฐอมฤต คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

5. พลตำรวจโท อำนวน นิมมะโน กรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

6. นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

7. พลตำรวจเอก รุ่งโรจน์ แสงคร้าม รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

8. นายวรรณชัย บุญบำรุง รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความคิดเห็นของนักวิชาการ นักการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการ อดีตนักการเมือง และบุคคลในแวดวงกระบวนการยุติธรรมให้ความสนใจการปฏิรูปตำรวจ โดยได้เสนอความคิดเห็นและมุมมองต่อการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ดังนี้

วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวว่า พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ประธานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้เสนอผลการศึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) และคณะรัฐมนตรีรับทราบแล้ว โดยได้ส่งผลการศึกษาต่อไปให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. จะเป็นคณะผสมระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกาและบุคคลภายนอก โดยนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) เป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. โดยใช้ร่างของพลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ การตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นเพราะว่าคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจชุดเดิมนั้นติดเงื่อนไขที่มีกรรมการซึ่งเป็นตำรวจครึ่งหนึ่ง และกรรมการจากบุคคลภายนอกครึ่งหนึ่ง เมื่อมีการออกเสียงหรือให้ความเห็นแล้วเสียงจะออกมาเท่ากัน แต่กรรมการชุดใหม่จะไม่มีเสียงหรือความเห็นที่เท่ากัน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ในขั้นตอนสุดท้ายจะเป็นหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เป็นผู้พิจารณา คณะกรรมการชุดใหม่จะกำหนดการประชุมสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ถ้ามีความจำเป็นสามารถเพิ่มเป็น 5 ครั้งได้ นายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปตำรวจและการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งต้องทำให้การปฏิรูปมีผลสำเร็จ การปฏิรูปเรื่องใดพิจารณาเสร็จแล้วสามารถส่งไปให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนได้ เบื้องต้นจะพิจารณาปัญหาของประชาชนและปัญหาของตำรวจจะแก้ไขไปพร้อมกัน (“วิษณุ” เผย ‘บิ๊กตุ’ เร่งเครื่องแก้ไขทำคลอด พ.ร.บ. ตำรวจ.” 2561)

มีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ได้กล่าวว่า คณะกรรมการสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหา และไม่จำเป็นต้องยึดตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการชุดที่มี พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นประธาน คณะกรรมการชุดใหม่จะพิจารณาจากแก่นของปัญหาอย่างแท้จริง โดยจะยึดรัฐธรรมนูญเป็นหลัก เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความสำคัญในการปฏิรูปสองเรื่อง คือ เรื่องการศึกษา และตำรวจ แม้ว่าการยกร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. จะเสร็จไม่ทันการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเดือนตุลาคม 2561 แต่การแต่งตั้งโยกย้ายก็จะต้องดำเนินการตามหลักอาวุโส ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามความในวรรคสุดท้ายของมาตรา 260 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และหากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้ ผู้เกี่ยวข้องก็สามารถฟ้องร้องได้เลย (“คอลัมน์: วลีขลุ เดชกฤษ: การแต่งตั้งตำรวจ: สงครามมีจุดจบ.” 2561)

คำคุณ สิริธิตมาน กรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ได้กล่าวว่า คณะกรรมการจะยกร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อปฏิรูปตำรวจให้เป็นไปตามที่ประชาชนเรียกร้องจะต้องตอบโจทย์ 2 ประการ ดังนี้

1. ความทุกข์ของประชาชนทั้งที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจและความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการจากตำรวจ
2. ความทุกข์ของตำรวจทั้งที่ไม่อาจใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เติบโตไปตามสายงานได้อย่างปกติและความไม่พร้อมหรือขาดแคลนในด้านต่าง ๆ

ดังนั้น การตอบโจทย์ทั้ง 2 ข้อ จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ตามกรอบซึ่งเป็นดำริของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ดังนี้

1. โครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) และการถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่งานแท้ ๆ ของตำรวจ ไปให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ
2. อำนาจสอบสวนควรอยู่กับตำรวจเต็มเหมือนเดิมหรือควรเป็นหน่วยงานอื่นมาร่วมในกระบวนการสอบสวนด้วย
3. การแต่งตั้งโยกย้ายและการแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) จะต้องกำหนดกฎเกณฑ์ การพิจารณาไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายหลัก ไม่ใช่อยู่แต่ในกฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติเท่านั้น โดยจะต้อง กำหนดให้ชัดเจนว่าพิจารณาจากหลักอาวุโสเป็นสัดส่วนเท่าไร รวมทั้ง จะต้องบัญญัติกฎหมายหลักการคิดคำนวณ ตามหลักอาวุโสที่มีข้ออาศัยเพียงเกณฑ์อายุไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายหลักด้วย
4. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติ หน้าที่ของตำรวจ
5. ระบบนิติวิทยาศาสตร์ควรขึ้นตรงต่อตำรวจหรือเป็นอิสระในระดับหนึ่ง และควรมีที่หน่วย โดยพิจารณา ถึงโอกาสที่จะได้รับความเป็นธรรมสูงสุดของประชาชน
6. สวัสดิการและระบบร้องเรียน ร้องทุกข์ภายในของตำรวจ โดยจะพิจารณาจากข้อเสนอขององค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ศึกษาและเสนอไว้แล้วประกอบด้วย

สังคิต พิริยะรังสรรค์ คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เสนอว่า การปฏิรูปตำรวจ ต้องปฏิรูปงานสอบสวนของตำรวจ ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุด ในอดีตนั้นงานสอบสวนของตำรวจ ไม่มีความยุติธรรมกับประชาชน พนักงานสอบสวนจะต้องเป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญ ต้องสอบผ่านเป็นเนติบัณฑิต ต้องมีความสามารถในระดับเดียวกับอัยการหรือผู้พิพากษา การทำงานต้องมีความเป็นอิสระปลอดจากการถูก แทรกแซง และการปฏิรูปตำรวจในเรื่องการกระจายอำนาจ โครงสร้างตำรวจซึ่งรวมศูนย์อยู่ในส่วนกลาง ควรกระจายไปเป็นตำรวจระดับจังหวัด เพราะตำรวจจังหวัดย่อมคุ้นเคยกับคนในพื้นที่ ตำรวจมีสังกัดอยู่ใน จังหวัดใด ก็ให้เกษียณอายุในจังหวัดนั้น เพื่อสร้างความผูกพันกับประชาชน โครงสร้างองค์กรตำรวจต้องคล่องตัว และมีขนาดเล็ก ตำรวจต้องมุ่งเน้นการให้ความคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ผลการศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปตำรวจของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ไม่สามารถ ปฏิรูปตำรวจได้ตรงเป้าหมาย การเสนอให้ขึ้นเงินเดือนตำรวจซึ่งถือเป็นเรื่องปลายเหตุเท่านั้น ความหวังที่จะเห็น การปฏิรูปตำรวจสำเร็จในยุครัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ซึ่งดำเนินการปฏิรูปผ่าน คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ไม่กล้าตั้งความหวังเพราะ 4 ปีที่ผ่านมา มีการตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางปฏิรูปตำรวจมาแล้วหลายชุด แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์เปลี่ยนแปลง (“ผ่าประเด็นร้อน: จับตานับหนึ่งใหม่ปฏิรูปตำรวจเอาจริงหรือย้อมยลล้มล้มคนดู?” 2561)

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวว่า การปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ 4 ปีที่ผ่านมา มีความคืบหน้าน้อยมาก ไม่เป็นไปตามที่ประชาชนคาดหวัง และนายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่าจะเร่งปฏิรูป 5 ด้าน ซึ่งประชาชนไม่ได้คาดหวังอะไร การปฏิรูปด้านการเมืองจะต้องทำการเมืองให้ดีกว่าเดิม ให้เป็นการเมืองที่สุจริต ลดความขัดแย้ง ทำให้ประเทศเดินหน้า แก้ปัญหาประชาชนได้ แต่จากรัฐธรรมนูญและพฤติกรรมทางการเมือง ประชาชนไม่ได้คิดว่าจะดีขึ้น การทำงานได้ผ่านมา 4 ปีแล้ว เช่น เรื่องการปฏิรูปตำรวจต้องมาเริ่มต้นกันใหม่

ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดคำถามว่าผู้มีอำนาจมีความชัดเจนแค่ไหนในการปฏิรูปหรือการเปลี่ยนแปลงการเมือง และเป้าหมาย วิธีการเป็นอย่างไร และสังคมมีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิรูปอย่างไร (“มาร์ค” เขย่า ประยุทธ์ เย้ย 4 ปีไร้ความหวังแนะเปลี่ยนคนใหม่ดีกว่า.” 2561)

สุเทพ เทือกสุบรรณ ประธานมูลนิธิมวลมหาประชาชนเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย ได้กล่าวชื่นชม กรณีที่นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานคณะกรรมการพิชญ์พิจารณ์ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ได้ลงพื้นที่ ไปตรวจเยี่ยมโรงพักที่จังหวัดระยอง การตรวจเยี่ยมโรงพักตำรวจโดยลงพื้นที่จริงสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ ในการปฏิรูปตำรวจ และประเด็นที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) ได้ถูกวิจารณ์จากประชาชนหรือนักวิชาการว่าเสียของและเสียเวลาไม่สามารถปฏิรูปประเทศได้ ตามเจตนารมณ์ของประชาชน จากการติดตามความคืบหน้าของการปฏิรูปประเทศ นายกรัฐมนตรีมีผลงาน คือ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้วางกรอบในการปฏิรูปประเทศ ไว้อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าต้องดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปตำรวจ ให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีก่อนการเลือกตั้ง ส่วนการปฏิรูปด้านอื่นยังมีปัญหาและอุปสรรค จึงขอเป็นกำลังใจให้ นายกรัฐมนตรีสามารถปฏิรูปประเทศ ถึงแม้จะปฏิรูปได้ไม่ครบในทุกด้านตามที่ประชาชนเรียกร้อง การปฏิรูป ด้านใดสามารถทำได้ก่อนการเลือกตั้ง ก็ต้องทำการปฏิรูปให้สำเร็จ เพื่อให้ประชาชนเห็นและเป็นกำลังใจกับ ประชาชนที่ให้การสนับสนุน โดยเฉพาะการปฏิรูปตำรวจ ซึ่งมั่นใจว่าคณะกรรมการชุดใหม่จะปฏิรูปตำรวจสำเร็จ เป็นรูปธรรมจะให้เห็นถึงความตั้งใจจริงของนายกรัฐมนตรี (“‘ก้านัน’ ออกโรงอุ้มบักตู! การันตีผลงานปฏิรูป ปลุก ปชช. เป็นกองหนุนให้กำลังใจ.” 2561)

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2561 ที่สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย เครือข่ายประชาชนปฏิรูป ตำรวจ (คป.ตร.) ได้จัดเสวนาหัวข้อ “ตรวจการบ้าน 1 ปี ปฏิรูปตำรวจ แก้ปัญหาประชาชนได้จริงหรือไม่” (“รุมซัดปฏิรูป ตร. ไร้ผลงานจวกสื่อแว่วเหลวตั้งแต่ตั้งคณะกรรมการ.” 2561) โดยที่ประชุมได้แสดงความเห็น หลากหลายเกี่ยวกับการปฏิรูปตำรวจ ดังนี้

พิชาย รัตนติลก ญ กูเกิด ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย ได้กล่าวว่า รัฐบาลที่มา จากการเลือกตั้งไม่กล้าปฏิรูปตำรวจ แต่รัฐบาลชุดปัจจุบันที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนและมีอำนาจตามกฎหมายอย่างสูงยังไม่กล้าที่จะปฏิรูปตำรวจเช่นกัน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการ ยุติธรรม (ตำรวจ) ได้สรุปผลการทำงานแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ทั้งงานด้านบริหาร บุคคลของตำรวจ โดยระบบตำรวจยังใช้สัญลักษณ์เชิงอำนาจนิยมแบบทหาร คือ ระบบชั้นยศควรลดระบบสัญลักษณ์ และด้านโครงสร้างของตำรวจยังรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) อำนาจยังอยู่กับ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) เรื่องการกระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการระดับจังหวัด ซึ่งยังไม่มีการ กระจายอำนาจ เรื่องการแต่งตั้งโยกย้าย ควรให้ตำรวจโยกย้ายภายในจังหวัด ห้ามโยกย้ายออกนอกจังหวัด พนักงานสอบสวนก็ต้องเติบโตตามสายงานการสอบสวน เพื่อป้องกันการซื้อขายตำแหน่ง ส่วนกองบัญชาการ ให้เปลี่ยนเป็นจรตำรวจกำกับดูแลตำรวจในจังหวัดจะได้มีงานทำมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันกองบัญชาการภาคทำแต่ งานธุรการ ส่วนการถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของตำรวจแท้ ๆ ต้องทำให้สำเร็จ ตำรวจจะได้ทำงาน

ด้านป้องกันและปราบปราม งานสอบสวน และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างเต็มที่ การทำงานของพนักงานสอบสวนถูกแทรกแซงตลอดเวลา และยังไม่มีการปฏิรูปตำรวจที่เป็นรูปธรรม

น้ำแท้ มีบุญสร้าง อัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดกาญจนบุรี ได้กล่าวว่า กระบวนการยุติธรรมไทยมีจุดอ่อนผิดตั้งแต่เชิงปรัชญา วิธีคิด การใช้ โดยเฉพาะงานสอบสวนนั้นลึกรอนสิทธิมนุษยชน คดีหนึ่งต้องมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้าไปตรวจสอบอย่างอิสระควรมีอัยการ กองพิสูจน์หลักฐาน ฝ่ายปกครอง และกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เกิดเหตุ แต่ประเทศไทยมีเพียงตำรวจที่เห็นพยานหลักฐาน ถ้ามีพยานเห็นเหตุการณ์หลายคนตำรวจก็ไม่สามารถบิดเบือนพยานหลักฐานได้

วิรุฒม์ ศิริสวัสดิบุตร อดีตรองผู้บังคับการจรตำรวจ ได้กล่าวว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้สรุปผลการดำเนินงานเรียบร้อยแล้วไม่มีตำรวจออกมาแสดงความเห็นเหมือนตอนที่คณะกรรมการเสนอให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนทำคดี ปัญหาของตำรวจอยู่ที่ขาดการตรวจสอบทุกมิติ ที่ผ่านมามีการเรียกร้องให้แยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ซึ่งมีการสรุปว่างานสอบสวนและสืบสวนเป็นเนื้อเดียวกันไม่สามารถแยกจากกันได้ งานสอบสวนเป็นงานเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม แต่สถานีตำรวจบางแห่งให้ความสำคัญเรื่องอื่น ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับงานสอบสวน

วิเชียร ตันศิริคงคล อาจารย์คณะนิติศาสตร์ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ได้แสดงความเห็นว่า ข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ทุกจุดมีช่องโหว่ตั้งแต่ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งมีตำรวจถึง 15 คน ในต่างประเทศการปฏิรูปแต่ละอย่างบุคคลที่มาเป็นคณะกรรมการต้องมีการสัมภาษณ์ถึงทัศนคติ ไม่ใช่เลือกบุคคลใดมาเป็นก็ได้ โจทย์ของการปฏิรูปตำรวจครั้งนี้เพื่อการปฏิรูปประเทศ แต่การปฏิรูปครั้งนี้เป็นการปฏิรูปเพื่อตำรวจ บุคคลที่ได้ก็คือตำรวจ ประชาชนได้น้อยมาก การปฏิรูปตำรวจต้องลดอำนาจของตำรวจลงและเพิ่มอำนาจให้กับประชาชน การตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรมีสถาบันตรวจสอบภาคประชาชนด้วย

สมศรี หาญอนันท์สุข ตัวแทนเครือข่ายประชาชนปฏิรูปตำรวจ ได้กล่าวว่า ผลการตรวจการบ้าน 1 ปี ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) โดยมีพลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นประธาน ได้ส่งข้อเสนอการปฏิรูปตำรวจให้แก่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อดำเนินการแล้วนั้น เห็นว่า ข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ยังไม่ได้ตอบโจทย์ประชาชน เพราะเป็นเพียงการเพิ่มอำนาจตำรวจลดอำนาจประชาชน ยังขาดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้าง การรวบอำนาจและทรัพยากรไว้ที่ส่วนกลางไม่กระจายอำนาจและบุคลากรไปยังระดับจังหวัด ท้องถิ่น และระดับสถานี ทั้งยัง “รวมศูนย์” ไม่ลดทอนสายการบังคับบัญชาจนเกิดความท้อทงขององค์กร ขาดความเป็นมืออาชีพ ไม่ได้ยึดหลักการการเชื่อมโยงกับประชาชน ไม่มีกลไกการตรวจสอบที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังขาดความเคารพในหลักการสิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคถือเป็นข้อเสนอการปฏิรูปที่ผิวเผิน มิได้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงที่ประชาชนได้ประโยชน์แต่อย่างใด ทั้งนี้ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

1. ด้านบริหารงานบุคคล วิธีแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ที่ตัดอำนาจคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) โดยให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) เสนอชื่อให้คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) พิจารณาคัดเลือกนั้น เป็นการลดทอนอำนาจของประชาชนซึ่งนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งต้องเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาแต่งตั้ง ส่วนหลักเกณฑ์การแต่งตั้งตำรวจระดับต่าง ๆ แม้จะมีบางส่วนที่ถือว่าก้าวหน้าขึ้น เช่น ให้คำนึงถึงอาวุโส แต่ก็เป็นเรื่องภายในที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต้องดำเนินการให้เกิดความเป็นธรรมต่อตำรวจผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นปกติอยู่แล้ว จึงไม่ถือว่าเป็นการปฏิรูปอะไร การปฏิรูประบบบริหารงานที่แท้จริงคือการกระจายอำนาจสู่จังหวัดหรือการปรับโครงสร้างเป็นตำรวจจังหวัดตามคำริของนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2560 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานทุกด้านในจังหวัดต้องมีอำนาจแต่งตั้งโยกย้ายตำรวจระดับผู้กำกับกับการลงไปในจังหวัดได้เมื่อผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกิจการตำรวจจังหวัด ลดสายการบังคับบัญชาจากส่วนกลางที่ห่างไกลต่อสถานการณ์ปัญหาและเป็นภาระต่อตำรวจผู้ปฏิบัติในปัจจุบัน คือ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 รวมทั้งฝ่ายอำนวยการต่าง ๆ ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติอีกจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้รัฐประหยัดงบประมาณเฉพาะในส่วนนี้ได้ปีละไม่ต่ำกว่า 7,000 ล้านบาท และมีกำลังพลอีกไม่น้อยกว่า 5,000 คน ไปปฏิบัติหน้าที่ตามสถานีตำรวจ 1,480 แห่งทั่วประเทศ ส่วนคณะกรรมการอิสระเพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ (กอ.ตร.) ยังมีจุดอ่อนที่หน่วยปฏิบัติและผู้ปฏิบัติยังคงเป็นข้าราชการสำนักงานจเรตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ซึ่งจะส่งผลให้ไม่มีความเป็นอิสระจากตำรวจในการที่จะสรุปหรือวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนให้เป็นไปตามพยานหลักฐานให้ความเป็นธรรมกับประชาชนและตำรวจอย่างแท้จริง

2. ด้านอำนาจหน้าที่และภารกิจ ตำรวจยังไม่ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 ที่เห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ในการให้โอนตำรวจ 11 หน่วยทั้งอำนาจหน้าที่ บุคลากร และงบประมาณ รวมทั้งอุปกรณ์ ในการปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเองทั้งหมด เพื่อให้งานรักษากฎหมายและการสอบสวนความผิดทางอาญาเฉพาะด้านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มิใช่เป็นการโอนเฉพาะแต่ภารกิจ เช่น กระทรวงคมนาคมในส่วนของตำรวจน้ำ โอนเฉพาะภารกิจแต่ไม่โอนเรือให้ และอ้างว่ากระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องยังไม่พร้อมนั้น เป็นการแสดงความไม่รับผิดชอบ เพราะรัฐมีหน้าที่ต้องแก้ปัญหาและข้อขัดข้อง รัฐสนับสนุนให้เกิดความพร้อมโดยเร็วตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งผ่านมา 14 ปีแล้ว แต่ยังไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด

3. ด้านการบังคับใช้กฎหมายและระบบการสอบสวนคดีอาญา มีแนวทางเพียงให้มีสายงานสอบสวนเช่นเดิมก่อนที่จะมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 7/2559 “เรื่อง การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน” ซึ่งเป็นการยุบตำแหน่งพนักงานสอบสวนทั้งหมดซึ่งทำให้เกิดความโกลาหลอยู่ในปัจจุบัน แต่ไม่ได้มีการกำหนดหลักประกันความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ตามกฎหมายโดยไม่ถูกกลั่นแกล้งรังแกจากการแต่งตั้งโยกย้ายหรือลงโทษทางวินัยจากผู้บังคับบัญชา เนื่องจากยังคงให้หัวหน้าสถานีตำรวจผู้ไม่มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับงานสอบสวน รวมทั้งบางส่วนมาจากการซื้อตำแหน่งและมีพฤติกรรมทุจริตรับส่วยสินบนจากผู้กระทำผิดกฎหมาย เป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมและสั่งการ ทำให้

สามารถใช้อำนาจบริหารเข้าแทรกแซงหรือแม้กระทั่งการ “สั่งด้วยวาจา” ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน โดยมีขอบ ไม้ว่าจะเป็นการแจ้งข้อหาประชาชนโดยปราศจากพยานหลักฐานหรือเกินจริง รวมทั้งการสอบสวนทำลายพยานหลักฐานเพื่อลบล้างคดีได้เช่นเดิม โดยปราศจากการตรวจสอบควบคุมโดยพนักงานอัยการตามหลักสากล

เครือข่ายประชาชนปฏิรูปตำรวจยังคงยืนยันแนวทางการปฏิรูป 8 ข้อที่เครือข่ายประชาชน 102 องค์กร เคยยื่นเรื่องให้นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2560 และเร่งดำเนินการให้เกิดความชัดเจน อาทิ ให้อัยการ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 เพื่อลดสายการบังคับบัญชาที่ซับซ้อน โอนสำนักงานจรตำรวจไปสังกัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี แยกงานนิติวิทยาศาสตร์ งานสอบสวนออกจากองค์กรตำรวจ ให้อัยการมีอำนาจตรวจสอบ ควบคุมการสอบสวนคดีที่มีโทษจำคุกเกิน 5 ปี ยกเลิกเงินรางวัลนำจับคดีจราจรและการสั่งปรับต้องกระทำ โดยศาล ฯลฯ

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

การปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยกำหนดเรื่องการปฏิรูปตำรวจไว้ในหมวดการปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญด้วย การปฏิรูปตำรวจต้องศึกษาและรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านเพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น มีข้าราชการตำรวจจำนวนมากซึ่งกระจายอยู่ตามโรงพักต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นหน่วยงานใหญ่ที่มีขอบเขตการทำงานครอบคลุมทั่วประเทศ และสายการบังคับบัญชาของตำรวจจากบนลงล่างยาวมาก ซึ่งเป็นลักษณะการรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง รวมทั้งมีภารกิจที่เกี่ยวข้องในเนื้องานที่คาบเกี่ยวกับหลายหน่วยงานในกระทรวงต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนกระทั่งมีผลการศึกษาสรุปออกมาว่างานเหล่านั้น ถือว่าไม่ใช่ภารกิจหลักของตำรวจ ควรมีการถ่ายโอนไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง แต่การถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวต้องมีการออกเป็นกฎหมายจึงจะสามารถดำเนินการได้

ทั้งนี้ ได้เคยมีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจผ่านมาแล้วหลายชุด และจากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ประเด็นการปฏิรูปตำรวจยังไม่เปลี่ยนแปลงจากที่เคยมีข้อเรียกร้องให้ตำรวจปฏิรูปแต่อย่างใด อาทิ ข้อเสนอหรือความเห็นให้มีการปฏิรูปด้านโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และอำนาจการสอบสวนในคดีต่าง ๆ จะคงไว้ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจเหมือนเดิมหรือควรแยกงานสืบสวนสอบสวนของตำรวจออกไปเป็นหน่วยงานอิสระ รวมทั้งด้านการบริหารงานบุคคล เรื่องการแต่งตั้งโยกย้ายจะพิจารณาแบบระบบอาวุโสร่วมกับผลงานหรือควรพิจารณาจากผลงานความดีความชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเพียงอย่างเดียว ด้านงบประมาณในการบริหารงานก็มีอุปสรรค โดยเฉพาะการดำรงชีพของตำรวจชั้นผู้น้อยที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่โรงพักต่าง ๆ ทั่วประเทศ การออกปฏิบัติงานตรวจพื้นที่หรือติดตามจับกุมคนร้ายก็ยากลำบากไม่มีงบประมาณสนับสนุน การปฏิบัติงานที่เพียงพอ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ด้านภาพลักษณ์ของตำรวจในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันหรือการรับส่วย การรับสินบนของตำรวจบางคนทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจจากประชาชน และการใช้อำนาจไม่เป็นธรรมของตำรวจบางคน การซื้อขายตำแหน่งของตำรวจบางคน เพื่อจะได้โยกย้ายไปปฏิบัติงานในโรงพักดี ๆ หรือระดับเกรดเอที่มีแหล่งการค้าหรือสถานบันเทิงตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก การแทรกแซงจากอำนาจของฝ่ายการเมืองที่ทำให้การแต่งตั้งโยกย้ายเกิดความไม่เป็นธรรมต่อตำรวจที่ตั้งใจ

ปฏิบัติหน้าที่ตามวิชาชีพตำรวจ แต่ไม่มีเส้นสายทำให้ไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพตำรวจ จนกระทั่งทำให้ตำรวจที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่มีเส้นสายหรือฝ่ายการเมืองสนับสนุนขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

ดังนั้น ข้อเสนอในการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ที่ได้ทำการศึกษาไว้จากคณะกรรมการหลายชุด แต่ก็ยังไม่ส่งผลต่อการปฏิรูปตำรวจที่ชัดเจน ผลการศึกษาฉบับล่าสุดของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้สรุปผลการทำงานส่งให้รัฐบาล และรัฐบาลได้ส่งไปให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งขณะนี้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณากร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. โดยแบ่งคณะกรรมการเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายคณะกรรมการกฤษฎีกาและฝ่ายกรรมการอื่น เพื่อทำการปฏิรูปตำรวจอีกครั้ง จึงมีเสียงวิจารณ์ว่าเกิดความล้มเหลวในกระบวนการปฏิรูปตำรวจในกรรมกรชุดที่ผ่านมา ถึงแม้รัฐบาลชุดปัจจุบันจะมีเครื่องมืออันทรงพลัง และมีอำนาจการบริหารงานเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการบริหารงาน แต่ต้องกลับมาตั้งคณะกรรมการปฏิรูปชุดใหม่ขึ้นอีก ประชาชนจึงเกิดความไม่เชื่อมั่นว่าจะมีการปฏิรูปตำรวจได้สำเร็จ แต่ก็คณะกรรมการชุดใหม่มีความตั้งใจที่จะทำการปฏิรูปตำรวจให้เป็นผลสำเร็จ โดยได้เริ่มกร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) และตอบโจทย์ของประชาชนรวมทั้งการแก้ปัญหาของตำรวจไปพร้อมกันด้วย ซึ่งเมื่อพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติประกาศออกมาเป็นกฎหมายใช้บังคับแล้วก็จะทำให้เห็นถึงความสำเร็จของการปฏิรูปตำรวจที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

'ก้านัน' ออกโรงอุ้มบิกตู! การันตีผลงานปฏิรูป ปลุก ปชช. เป็นกองทุนให้กำลังใจ. (15 พฤษภาคม 2561).

แนวหน้า. สืบค้น 21 พฤษภาคม 2561 จาก <http://www.naewna.com/politic/339080>

คอลัมน์: วสิษฐ เศรษฐบุตร: การแต่งตั้งตำรวจ:สงครามมีรัฐบาล. (17 เมษายน 2561). **มติชน**.

สืบค้น 21 พฤษภาคม 2561 จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_919776

“คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 7/2559 เรื่อง การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน” (5 กุมภาพันธ์ 2559). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 133 ตอนพิเศษ 36 ง, น. 9-10.

“พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547” (14 กุมภาพันธ์ 2547). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 121 ตอนที่ 18 ก, น. 1-39.

ปฏิรูป ตร. ชุมมีชัย ระวังหลงทาง-โดนหลอก” (29 เมษายน 2561). **ไทยโพสต์**. สืบค้น 24 พฤษภาคม 2561

จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/8076>

"มาร์ค" เขย่า ประยุทธ์ไต่ 4 ปีไร้ความหวังแนะเปลี่ยนคนใหม่ดีกว่า. (7 พฤษภาคม 2561). **ASTV ผู้จัดการออนไลน์**.

สืบค้น 22 พฤษภาคม 2561 จาก <https://m.mgonline.com/politics/detail/9610000044833>

“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534” (4 กันยายน 2534). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 108 ตอนที่ 156 ฉบับพิเศษ, น. 6-7.

ฝ่าประเด็นร้อน: จับตานับหนึ่งใหม่ปฏิรูปตำรวจเอาจริงหรือย้อมยลล้มล้มคนดู?. (23 เมษายน 2561). **แนวหน้า**.

สืบค้น 22 พฤษภาคม 2561 จาก <http://www.naewna.com/politic/columnist/35057>

รุมซัดปฏิรูป ตร. ไร้ผลงานจวกสื่อแหวเหลวตั้งแต่ตั้งคณะกรรมการ. (1 เมษายน 2561). **กรุงเทพธุรกิจ**.

สืบค้น 23 พฤษภาคม 2561 จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/797528>

สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2561). **เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ**

ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. สืบค้น 24 พฤษภาคม 2561 จาก <http://www.thaigov.go.th/news/content/details/11289>

อริย์ธัช แก้วเกาะเสะบัว. (2560). **ปฏิรูปตำรวจไทยกับความคาดหวังของประชาชน**.

สืบค้น 24 พฤษภาคม 2561 จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-074.pdf>